

Den eksisterende råstofafgift på 5 kr. pr. m³ er en ressourceafgift, som gælder al råstofindvinding – både på havet og på land. Udgangspunktet for størrelsen af vederlaget er derfor, at der i dag udover råstofafgiften ikke betales for råstoffer indvundet på havet. Et forsigtigt skøn er, at det samlede vederlag vil kunne indbringe et årligt provenu til staten på ca. 15 mio. kr. fra 2010. Den del af provenuet (ca. 5 mio. kr.), der overstiger de statslige udgifter som følge af den foreslåede lovændring, tilgår statskassens generelle reserver.

Lovforslaget medfører ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for regionerne og kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

4.1. Økonomiske konsekvenser

Der indvindes i gennemsnit årligt ca. 35 mio. m³ råstoffer i Danmark. Heraf indvindes godt 7 mio. m³ råstoffer på havet. Råstofferne, der indvindes på havet, er sand, grus og ral. Af de 7 mio. m³ råstoffer, som indvindes på havet, er de godt 4,5 mio. m³ fyldsand, der anvendes til kystbeskyttelse og kystanlæg. De ca. 2,5 mio. m³ havindvundne råstoffer, som bringes i land udgør ca. 8 pct. af de i alt 30 mio. m³ råstoffer, der i alt årligt indvindes på land og på havet til anvendelse på land. De havindvundne råstoffer til forsyning til land konkurrerer med råstoffer indvundet i grusgrave. Importeret nedknust granit fra Sverige og Norge udgør under 0,5 pct. af forsyningen.

Der er en virksomhed, som har opnået en andel på knap halvdelen af den skibstonnage, der samlet er givet fartøjstilladelse til. Virksomheden beskæftiger sig primært med indvinding af fyldsand til kystbeskyttelse og anlægsarbejder på kysten og søterritoriet. Virksomheden har også opgaver inden for sejlrendeudbygninger og er den eneste danske virksomhed, der med betydelige internationale aktiviteter gør sig gældende på det globale marked.

I modsætning hertil er indvinding til daglig forsyning af råstoffer til land præget af en række mindre og mellemstore virksomheder, der dækker meget varierende markedsbehov. Nogle virksomheder beskæftiger sig primært med at levere til betonindustrien, nogle virksomheder leverer både til betonindustrien og supplerer egen eller andre virksomheders landbaserede råstofindvinding, nogle virksomheder har både hav- og landbaseret råstofindvinding, mens enkelte virksomheder alene beskæftiger sig med havindvinding.

Der er meget stor variation i virksomhedernes økonomiske styrke, indvindingskapacitet, årlige produk-

tion og geografiske udbredelse. Virksomhedernes udviklingsmuligheder er bestemt af en række faktorer, herunder omkostningsniveauet for havindvinding i forhold til landbaseret indvinding, adgang til og pris for landingspladser og landingspladsernes geografiske beliggenhed i forhold til markedet, herunder i forhold til indvindingsområderne for de landindvundne råstoffer.

Forsyningen af råstoffer til betonindustrien er præget af efterspørgslen efter ensartet kvalitet og forsyningssikkerhed ofte i form af langtidskontrakter. Det afleder et behov fra indvindingsvirksomhederne om sikkerhed for adgang til råstoffer i de mængder og i de kvaliteter, som de kontraktligt har forpligtet sig til at levere. En længere leveringsperiode afspejler sig positivt i prisen. De virksomheder, der forsyner betonindustrien, er derfor af konkurrencehensyn primært interesseret i at få adgang til større indvindingsområder, hvor de har sikkerhed for i en længere periode at kunne indvinde råstoffer i de mængder og de bestemte kvaliteter, som de kontraktligt har forpligtet sig til.

De virksomheder, der primært indgår mindre leveringskontrakter til landbaseret anvendelse, eller hvor havindvinding indgår sammen med virksomhedens landbaserede indvinding, har en meget varierende kundekreds. De har derfor behov for i højere grad at kunne sikre sig adgang til et større antal indvindingsområder, der samlet set dels kan dække en større variation i råstoffernes art og kvalitet, dels geografisk kan sikre, at indvindingsfartøjerne kan udnyttes maksimalt, også uafhængigt af mere ekstreme vind- og vejrforhold. Det er med til sikre virksomhederne hurtige og effektive leverancer samt effektiv udnyttelse af materiel og medarbejdere.

Det er karakteristisk for den danske ral- og sandsugerbranche, at investeringerne i og driftsomkostningerne til indvindingsfartøjer samt landingspladser og sorteringsanlæg er betydelig større end de tilsvarende investeringer i grusgravene på land, hvor indvinding foretages med entreprenørmaskiner, og hvor selve transporten af råstofferne varetages af vognmandsvirksomheder. Til gengæld har selve adgangen til råstofferne på havet hidtil været uden omkostninger. Råstofafgiften på 5 kr. pr. kubikmeter er pålagt såvel hav- som landindvundne råstoffer og er en ressourceafgift.

Uden en lovændring – hvor reglerne om indvindingstilladelser bliver moderniseret og indrettet på en måde, hvor der er et incitament for erhvervet til at investere i udlægning i nye indvindingsområder, og hvor virksomhederne ikke af konkurrencemæssige grunde kan forhindre hinanden i bestræbelserne på at